

Téma: Cestovní ruch ve světě, globalizace a demografické změny

Předmět: Cestovní ruch, Hotelnictví

Zaslal(a): veronika

Vývoj cestovního ruchu ve světě. Mezinárodní cestovní ruch. Globalizace a její vliv na cestovní ruch. Vliv demografických změn společnosti na cestovní ruch.

Historické počátky rozvoje CR (5 stol. před n. l. - 17. stol.) prvopočátky

- Nejstarší cestovatelé Egypťané, Peršané, Sumerové, Féničané (pro obchod, poznání, války)
- tis. let před n. l. = nouzové přístřešky (ubytovací přístřešky)
- **Antika** (480 - 425 př. n. l.) - první popisy cest, rekreační centra v Římě a Řecku, první mapy cizích měst a první dochované popisy zemí a cest
- Budování cest - 150 před n. l. - římské cesty délku asi 80,5 tisíc km, využívali štafetové střídání koní u hostinců
- **Středověk** - cestování jako módní záležitost (šlechta pro poznání a zkušenost), psaní průvodci, popisy cest pro obchodníky
- **století** - kolonizační, objevitelské a obchodní cesty, Marco Polo - nejznámější cestovatel, vznik zájezdních hostinců
- **století** - rozmach zámořských objevů, Kryštof Kolumbus a objevení Ameriky 1492, Bartolomeo Diaz obeplul Mys Dobré naděje, Vasco de Gama doplul do Indie, Amerigo Vespucci a jeho cesty do Jižní Ameriky

Historické počátky druhá etapa (17. - poč. 19. století) moderní formy cestování

- Právo volného pohybu po cizích územích pro šlechtice a kupce (obchod, poznání)
- Grand Tours – pro mladé šlechtice, vzdělávací cesty se zábavou a seznámením se s cizími kulturami
- Koncem 17. století – lázeňství
- V závěru novověku cestují i bohatí měšťané, průmyslníci
- Zrušení nevolnictví – svoboda pohybu, urbanizace
- Budování železnic, poštovní a telefonní sítě a vzrůst významu vzdělání

Historické počátky třetí etapy (19. a 20. století, do roku 1989) novodobý cestovní ruch

- Předfáze (do 1850)
 - Doprava železniční
 - Rozvoj horské a pěší turistiky
 - Organizované cestování společně s rozvojem průmyslu
 - NEEEXISTOVÁLY státní zásahy do CR
 - 1827 – první knižní průvodce (Karl Baedeker) – trasy, plány, info o památkách
 - 1841 – počátky organizovaného CR – Thomas Cook – hromadný organizovaný výlet
 - 1845 – Thomas Cook – první cestovní kancelář
- Počáteční fáze (1850 – 1914)
 - Doprava železniční a lodní
 - Vznikají alpské spolky – stavění chat, horolezectví
 - Rozmach dopravních technologií – motorová vozidla, vrtulová letadla
 - Pobyty u moře a poznávací zájezdy
 - 1851 – zájezd na průmyslovou výstavu do Londýna, první zájezdový časopis
 - První zahraniční zájezdy (1855 Paříž, 1863 Švýcarsko, 1869 Egypt)
 - Přínosy – voucher, rooming list, provizní prodej, nové destinace (Ukrajina, Afrika)
- Rozvojová fáze (1914-1945)
 - Období mezi válkami
 - Doprava parní, železniční, motorová, válečné technologie, vrtulová letadla
 - Cestování bez administrativního omezení po 1. sv. válce
 - léta 20. století – víza, cla, pasy, ochranná opatření
 - 1936 – úmluva o placené dovolené
 - Začátek budování zimních středisek
- Vrcholová fáze (1945 -1989)
 - Rozdíly mezi Východem a Západem, socialistická a kapitalistická společnost

- Východ – omezení pohybu, nedostatek finančních prostředků, chataření, vázaný CR (dětské tábory, rekreace ROH), RVHP, výjezdní doložky (povolení k cestě)
- Západ – zlepšující se ekonomická situace, poptávka po vyžití ve volném čase, 1947 Marshallův plán (hospodářská rekonstrukce po válce), hotelové sítě, klubový cestovní ruch (ubyt., strav. + doplňkové služby za jednotnou cenu, all inclusive dnes), povinnost mít vízum a devizový příslib pro cesty na západ
- Rozvoj silniční a dálniční sítě, civilní letectví
- Cestovní ruch – masová záležitost
- Sociální turistika – cestování sociálně slabších jedinců
- Mezinárodní organizace – WATA, Aiest, založené odborné školy, formování výzkumu CR

Současný rozvoj po roce 1989

- na východě rozpad socialistických soustav = odstranění bariér
- 1991 – přijetí statistických definic CR
- Rozvoj masového cestovního ruchu
- CR ovlivněn terorismem, občanskými válkami, epidemiemi
- Stavební boom – pobřežní oblasti – rekreační komplexy
- Vytlačování místního obyvatelstva, vytrácení zvyků a tradic

Mezinárodní cestovní ruch v roce 2014

- Ročenka Tourism Highlights
- CR zaznamenává neustálý nárůst
- Meziroční růst zahraničních příjezdů + 4,3 % v roce 2014 (celkem dosahuje 1,133 milionu příjezdů návštěvníků, v roce 2012 se překonala poprvé hranice jedné miliardy)
- Nejrychleji rostoucí region pro rok 2014 je Severní a Jižní Amerika, ovšem vůdčí region je Evropa
- Severní a Jižní Americe se zaznamenal nejsilnější růst s nárůstem o 8%, následuje Asie a Tichomoří (oba + 5%), v Evropě příjezdy vzrostly o 3%, zatímco v Africe klesly o cca 2%
- Stagnace nebo jen lehký růst je z důvodů poklesů v minulých letech kvůli občanským nepokojům na Blízkém a Středním východě
- Celkem 1 245 \$ miliard činí příjmy v CR, růst 3,7% oproti roku 2013

- Nejnavštěvovanější země světa: Francie, USA, Španělsko, Čína (stále stejné, drží si pozice)
- Země s nejvyššími příjmy: USA, Španělsko, Čína, Francie
- Čína se stala nejspíckovějším zahraničním trhem, jejich výdaje se zvýšili o 27%, na 165\$ miliard
- Postupně se do desítky zemí dostávají asijské země – tempo ekonomického růstu
- Motivem – 52% za účelem rekreace, 14% obchodní a kongresový CR, 27% za účelem léčby

Region/Rok	1990	2010	2013	2014	% změna
Svět	436	940	1,087	1,133	4,3
Evropa	262,7	474,8	566,4	581,8	2,7
Severní Evropa	29,8	56,1	67,4	71,3	
Západní Evropa	108,6	153,8	170,8	174,5	
Střední a východní Evropa	33,9	95,7	127,3	121,1	
Jižní Evropa a Středomoří	90,3	169,1	201,4	214,9	
Asie a Tichomoří	55,8	204,4	249,8	263,3	5,4
Amerika	92,8	150,7	167,5	181	8
Afrika	14,8	49,7	54,4	55,7	2,4
Blízký a Střední východ	9,6	60,3	48,4	51	5,4

- Prognóza UNWTO do roku 2030 – zvýšení mezinárodních příjezdů o 3,3% ročně mezi lety 2010 – 2030 (zatím se jim to daří)

Globalizace v CR

- Od konce 20. století a počátek 21. století

- Zmenšování světa a spojování světa
- Negativní projev – potlačování národní identity, akulturace
- Ztráta autenticity nabídky cestovního ruchu
- Nejčastěji se jedná o **vliv západní kultury** na původní kulturu hospodářsky méně vyspělých krajin. Místní obyvatelé přebírají zvyky návštěvníků a prvky jejich vlastní kultury se postupně vytrácí
- Vlivem globalizace a změny motivů účasti na cestovním ruchu se objevují další jevové formy cestovního ruchu, které jsou většinou specifickou formou, resp. jistou modifikací již známých základních forem.
- Reakce = požadavek udržitelnosti cestovního ruchu, podpora malých a středních podniků tak, aby byly celosvětově konkurenceschopní

Vliv demografických změn společnosti na cestovní ruch

Růst populace

- V příštích dvaceti letech se očekává růst populace z 6,9 miliard na 8,3 miliard
- Zatímco v Evropě se očekává pokles nejméně o 1%, v Asii růst o 18%
- V Evropě vzroste počet obyvatel nad 50+, v Asii do 45 let
- Růst populace – vliv na CR – pokud míra cest zůstane na 100 obyvatel stejná – počet cest vzroste o 20%
- Očekáván růst bohatství

Stárnutí populace

- Zvyšování doby dožití – zvyšování úrovně lékařské péče – zvyšuje se úroveň služeb a infrastruktury
- Prognóza připadá na jednu ženu 1,85 dítěte (snížení kojenecké úmrtnosti, pracující emancipované ženy, klesající význam mít mužského potomka)
- Starší lidé se dožívají vysokého věku – porodnost klesá – přizpůsobení služeb tomuto faktu
- Lidé jsou zdravější, aktivnější (to, co bylo vyhrazeno po 40ti-leté, dnes ovládají 60+)
- Starší již mají dostatek času, proto touží po zkoušení nových věcí
- Kladou důraz na ubytování a dopravu – pohodlnost (design a funkčnost jdou stranou)
- Starší jedinci nejsou fixováni prázdninami, proto prodlužují sezóny v resortech

Migrace

- Dva směry – první – praktická síla do turistických destinací – druhá – migrující za rodinami nebo rodiny za migrujícími
- Pracovní migranti – nízkonákladové cestování
- Skupina bohatých – požadují luxus, vysoké vzdělání pro své potomky, ubytování a služby na vysoké úrovni

Změny životního stylu

- V dnešní době velice výrazné
- Dnešní trendy
 - Růst příjmů – cestování si může dovolit více lidí, ti co cestovali i dříve více utrácení na trzích destinací
 - Přesun času práce k volnému času – chtějí si užívat života z vydělaných peněz
 - Míra urbanizace – vyšší míra cestování – lidé žijící ve městě mají potřeby si jet odpočinout do přírody, obyvatelé měst mají lepší předpoklady k přijetí jiných tradic a kultur
 - Změna od rodiny vertikální (blízké vztahy s bratřenci a sestřenicemi, hodně sourozenců) k rodině horizontální (rodina napříč generacemi, prarodiče cestují s vnoučaty) = projev stárnutí populace, menší počet dětí v rodině
 - Singles holiday – mladí lidé, kteří se odstěhovali od rodičů a v nejbližší době si nehodlají pořídit rodinu = v dnešní době velice silná skupina, která se nesmí podceňovat
 - Člověk se neustále učí novým věcem (kvůli změnám v technologii) = proto se jeho hodnoty mění a chce poznávat a zkoušet nové podněty = touha po dobrodružství
 - Udržitelný rozvoj = odklon od masivního cestovního ruchu k šetrným formám cestovního ruchu